یادداشت

سینما به‌راحتی به کسی سواری نمی‌دهد

پیمان مقدمی
بازیگر سینما و تئاتر

سینما در ابتدای تاریخ پیدایی خود، نوعی سرگرمی بود و شاید منبعی برای کسب پول؛ اما خیلی زود ظرفیت‌های خودش را در زمینه آموزش و مفاهیم مورد نظر سازندگان فیلم نشان داد. اینکه چه بپوشیم، چه بخوریم و چگونه با زندگی رودررو شویم را در خود نهفته داشت؛ سیاست هم خیلی فوری از این ماجرا در بسیاری از موارد استفاده کرد؛ اما شکستش امری حتمی بود؛ زیرا این اسب (سینما) به راحتی به کسی سواری نمی‌دهد! نباید یادمان برود که سینما یک چیز است و زندگی، زندگی است. فیلم «بی‌صدا» در مورد مواجهه با یک بیماری و برخورد اطرافیان با بیمار است و اینکه چه سختی‌هایی را پیش رویشان می‌آورد. زن خانواده با چنگ و دندان برای بقا مبارزه می‌کند و مرد خانواده که دچار این بیماری است، با مشکل خود راحت‌تر برخورد می‌کند و قسمت غم‌انگیز داستان همین است. هیچ روش مطمئنی برای مواجهه با مشکلات وجود ندارد. فقط آگاهی ما نسبت به آن مشکل می‌تواند برخورد صمیمانه‌تری را به وجود بیاورد تا با هزینه کمتری بقیه مسیر را ادامه بدهیم. من تجربه چند کار را که در حال حاضر به آن‌ها می‌گوییم «هنروتجربه»، داشته‌ام و از حضور در این آثار حظ برده‌ام؛ اما فکر می‌کنم در معرفی فیلم‌ها باید تجدیدنظر صورت بگیرد زیرا هنوز تبلیغات این چرخه مثل اوایل راه‌اندازی آن درحال حرکت است. این نوع از سینما مخاطبان خاص خود را دارد؛ فقط لازم است تغییرهایی در معرفی و تبلیغات ایجاد شود. فیلم «بی‌صدا» که در گروه «هنروتجربه» اکران شده، فیلم خوب و به اصطلاح شسته‌ورفته‌ای است که همه،سعی خودشان را کرده‌اند تا بخشی از مشکل‌های بیماران سرطانی را به تصویر بکشند و تیم بازیگران نیز تمام تلاش خود را به کار گرفتند تا این اتفاق محقق شود. سال‌هاست به اصطلاح یواشکی کار می‌کنم و از این آهسته و پیوسته بودن لذت می‌برم.

خبر ویژه

معاون توسعه فناوری و مطالعات سینمایی:

حذف مدرسه ملی ضرری به سینما نمی‌زند

«محمود اربابی» معاون توسعه فناوری و مطالعات سینمایی سازمان سینمایی، درباره ادغام موسسه‌های زیرمجموعه سازمان سینمایی و تاثیر آن در روند عملکرد سازمان گفت: درباره ادغام‌ها نظری ندارم؛ ولی این را می‌دانم هر میزان مجموعه‌هایی که به سینما سرویس می‌دهند چابک‌تر، قدرتمندتر و کوچک‌تر باشند، امکان تاثیرگذاری در سینما بیشتر می‌شود. زمانی که سازمانی بزرگ باشد، اعتبار و هزینه‌هایی که باید هزینه تولید در سینما شود، صرف هزینه فعالیت‌های جاری مجموعه می‌شود و این به نفع سینما نیست. چابک‌سازی و تجدید ساختار برای یک حرکت جدی به نفع فعالیت‌های سینمایی، اتفاق معقولی است که من هم موافق انجام آن هستم.
با حذف مجموعه‌های پژوهشی و آموزشی مانند «مدرسه ملی سینما» و مرکز گسترش سینمای مستند انجمن سینمای جوانان زیرساخت علمی سینما تضعیف نمی‌شود. فکر نمی‌کنم مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی حذف شود؛ ولی درباره مدرسه ملی سینما باید این نکته را یادآور شوم که از قبل هم این موضوع بارها مطرح بوده است. سابقه مرکز اسلامی فیلم‌سازی را در گذشته با همین ساختار داشتیم و طبیعتا در سال‌های بعد از ۷۵ به این نتیجه رسیدند که این مرکز کارآیی ندارد و ادغام و انحلال آن با توجه به گسترش دانشگاه‌های سینمایی ضرری به سینما وارد نمی‌کند. عاطفی و احساسی نباید تصمیم گرفت. احتمالا این مجموعه‌ها دارای کارمندان تازه نفس هستند و می‌توانند در مشاغل دیگر به فعالیت‌های خود ادامه دهند. اگر قرار است کار مهمی صورت گیرد، نمی‌شود با این دلایل از انجام آن جلوگیری شود. موافق این موضوع نیستم، به این دلیل که ساختار جشنواره به معنای واقعی همین ساختار جشنواره جهانی است؛ ولی ما جشنواره منحصربه فردی به نام «جشنواره‌ملی» داریم که این ادغام باعث می‌شود یک جشنواره به نفع جشنواره دیگر تضعیف شود. هر دو جشنواره می‌توانند به تنهایی کار خود را به خوبی انجام دهند. اینکه عملکرد این جشنواره چگونه است، بحث دیگری است؛ اما از نظر تئوریک، جشنواره جهانی ساختار جشنواره بین‌المللی را دارد و جشنواره ملی فجر، فقط به سینمای ما تعلق دارد. در کشور ماست که فیلم‌های یک سال کشورمان به نمایش گذاشته می‌شود و با هم رقابت می‌کنند. اگر این دو جشنواره ادغام شوند قطعا با آسیب مواجه خواهیم شد.

بازگشت نوروزی شهاب حسینی به تلویزیون با «شکرستان»

فصل جدید انیمیشن «شکرستان» با روایت «شهاب حسینی» برای پخش در ایام نوروز ۹۸ در مرکز صبا در حال آماده‌سازی است. روایت فصل جدید این انیمیشن را حسینی بر عهده دارد که این روزها در حال ضبط آن است. فصل جدید «شکرستان» قرار است در ۱۰۰ قسمت ساخته شود و زیر نظر گروه نویسندگان در حال نگارش است. سیزده قسمت از فصل جدید این مجموعه با روایت شهاب حسینی در دست آماده‌سازی است و از روز نخست فروردین از شبکه دوم روی آنتن خواهد رفت. فعلاً همکاری در این سیزده قسمت خواهد بود و بعد از آن برای ادامه همکاری مذاکره خواهیم داشت. مجموعه انیمیشن «شکرستان» پیش از این با صداپیشگی مانایاد «مرتضی احمدی» تولید می‌شد.

بازگشت عوامل سریال معمایی «گاندو» به ایران

«جواد افشار» کارگردان سریال معمایی پلیسی «گاندو» درباره این مجموعه تلویزیونی که چندی پیش تصویربرداری آن در ترکیه انجام شد، گفت: از شهریورماه سال جاری تصویربرداری این مجموعه را در شمال تهران شروع کردیم و در لوکیشن‌های مختلفی در شهرهای ایران ضبط داشتیم. از یک‌ماه گذشته برای ضبط صحنه‌های پایانی کار راهی ترکیه شدیم و اوایل اسفندماه به تهران برگشتیم و صحنه‌های پایانی داخلی کار را گرفتیم. «گاندو» اسم یک گونه تمساح پوزه کوتاه است که در جنوب شرقی آسیا (ایران، هندوستان، پاکستان و ...) دیده می‌شود. سریال ۳۰ قسمتی «گاندو» داستان پلیسی معمایی دارد که «آرش قادری» آن را نوشته است.

با راه‌اندازی «سامانه فروش سینمای ایران»:

این آمار دیگر محرمانه نیست

سهراب ضیائی / گروه فرهنگ و هنر
sohrab.ziaee@gmail.com

آمار فروش فیلم‌های سینمایی معمولاً از اهمیت بالایی برخوردار است و اعلام رسمی و شفاف این آمار، همیشه در سینمای ایران چالش‌هایی را به همراه داشته است. بحث‌هایی از این دست که کدام فیلم بیشترین فروش یا بیشترین مخاطب را داشته یا کدام سینما از فروش بیشتری برخوردار بوده است.
این امر رابطه مستقیمی با رضایت مخاطبان از یک فیلم یا سینمای خاص دارد؛ به همین جهت همواره رقابتی برسر اعلام جهت‌دار آمار آن در جریان بوده است. از سوی دیگر طبق آیین‌نامه اکران، فیلمی اگر به دنبال این است که ده هفته اکران خود را در سرگروه‌های سینمایی حفظ کند، باید «کف فروش» را حفظ کند و همین امر نیز همواره مشکل‌ها و اعتراض‌هایی را برای صاحبان فیلم‌ها به همراه داشته است. به همین دلایل شفافیت مالی در حوزه اکران و ارائه دقیق آمار فروش فیلم‌ها در سینماها از جمله بحث‌های مهمی بوده است که طی دهه‌های گذشته با روش‌های مختلف، اهالی سینما و بخشی از مدیران به‌دنبال تحقق آن بوده‌اند.

رفع ابهام‌های آمار ماهیانه

پیش از این بنیاد سینمایی «فارابی»، هر ماه آمار فروش فیلم‌های سینمای ایران را منتشر می‌کرد که البته این آمار بیشتر از طریق اطلاعات دفاتر پخش احصا می‌شد و همین امر هم سبب شد همواره ابهاماتی درباره صحت آن وجود داشته باشد. طی چند سال اخیر، سازمان سینمایی تلاش کرد اطلاعات و آماری که از دهه‌های قبل نیز در دست داشته را در قالب جداول فروش سینمای ایران در هر سال و به تفکیک در اختیار علاقه‌مندان سینما بگذارد. این گزارش‌های تفکیکی، امروز آرشیوی ارزشمند از اقتصاد سینمای ایران به‌خصوص در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ محسوب می‌شود. گزارش‌هایی که روی سایت سازمان سینمایی در دسترس قرار دارد و می‌تواند منبع معتبری برای استخراج تحلیل‌های درست آماری از رفتار مخاطبان سینمای ایران در دوره‌های مختلف محسوب شود.

ورود به عصر بلیت‌های الکترونیکی

با فروش الکترونیکی بلیت‌های سینمایی، سایت «سینماتیکت» به‌عنوان پیشگام فروش بلیت به این سبک، بخشی از اطلاعات فروش را روی خروجی خود قرار داد تا تبدیل به مرجعی تازه برای اطلاع از کیفیت استقبال مخاطبان از فیلم‌های در حال اکران شود. هم‌زمان رسانه‌ها به طریق سنتی خود تلاش می‌کردند در نوبت اکران‌های مهم از جمله اکران‌های نوروزی، تابستان و عید فطر اخبار پرفروش‌ها را از طریق تماس با شرکت‌های پخش دریافت و در قالب گزارش‌هایی آماری منتشر کنند. هرچند بعد از مدتی و با انتشار اخبار ضد و نقیض از فروش فیلم‌ها توسط شرکت‌های پخش، شورای صنفی نمایش اعلام کرد به زودی و با ایجاد شرایط مناسب این شورا تنها مرجع قانونی برای اعلام آمار فروش خواهد بود تا شاید مجادله بر سر صحت این آمار متناقض به پایان برسد، اما هم‌چنان شرکت‌های پخش آمار فروش فیلم‌ها را اعلام می‌کردند.

> آمار فروش فیلم‌های سینمایی معمولاً از اهمیت بالایی برخوردار است و اعلام رسمی و شفاف این آمار، همیشه در سینمای ایران چالش‌هایی را به همراه داشته است

ابهام در آمارها به پایان می‌رسد؟

مؤسسه «سینماشهر» در راستای همین حساسیت‌ها از ابتدای دهه ۹۰، در تلاش بود با ایجاد بستری مناسب برای فروش الکترونیکی بلیت‌های سینمایی شرایطی را فراهم سازد تا بحث شفاف‌سازی در فروش گیشه به بهترین نحو انجام شود.
پیش از این، اطلاعات فروش در اختیار صاحبان فیلم‌ها، پخش کنندگان و سینماداران قرار می‌گرفت و ارائه به روز اطلاعات فروش در سینماهای سراسر کشور گامی بزرگ به سمت شفاف‌سازی مالی در سینمای ایران به شمار می‌رفت. شاید این پرسش برای خواننده پیش آید که این همه تلاش برای شفاف‌سازی در فروش گیشه مگر تا چه اندازه اهمیت دارد که می‌تواند یکی از مهم‌ترین مصائب و مشکل‌های سینمای ایران به شمار رود؟ اینجاست که باید بگوییم پاشنه‌آشیل سینمای ایران «گیشه» و صد البته ابهام درباره واقعیت آماری گردش مالی آن است که از طریق فروش میان سینماداران، شرکت‌های پخش و صاحبان فیلم‌ها به‌وجود می‌آید. گردش مالی که می‌تواند به سینماگر این امکان را بدهد تا در عرصه رقابت و تولید فیلم باقی بماند، یا سینماداری که اگر فروش خوب یا مخاطبان بیشتری داشته باشد، بتواند برای دریافت سرگروهی سینما خیزبردارد. شرکت‌های پخش نیز قدرت خود را در اکران موفق فیلم‌ها از طریق همین آمار به رخ می‌کشند و برای خود بازارگرمی می‌کنند. اگر بحث سرمایه‌گذاران نیز به میان بیاید که خود داستانی دیگر را رقم می‌زند.

یک کلیک؛ فاصله تا دورترین سینماها

مؤسسه «سینماشهر» به تازگی از سامانه‌ای رونمایی کرده است که در آن تمام اطلاعات فروش گیشه با جزئیات در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌گیرد؛ اطلاعاتی که شامل جزئیات فروش در سینماهای سراسر کشور است. از طریق این سامانه نه تنها اهالی سینما می‌توانند از چگونگی فروش فیلم‌های خود در سینما باخبر شوند، بلکه علاقه‌مندان به سینما نیز با ورود به این سامانه از فروش فیلم‌ها در سراسر کشور با خبر می‌شوند. یکی از امکانات قابل توجهی که در این سامانه وجود دارد، این است که جزئیات فروش فیلم در هر سینما در سراسر کشور نیز منتشر می‌شود؛ به این معنا که صاحبان یک اثر سینمایی تنها با یک کلیک می‌توانند بفهمند فیلم مورد نظرشان، در سالن سینمایی در یک شهرستان هم چند نفر مخاطب داشته است یا چه تعداد از صندلی‌های سینما در سانس‌های مختلف خالی مانده است.

این آمار محرمانه نیست

همین اطلاعات می‌تواند برای تهیه‌کننده یا شرکت پخش، شرایطی را فراهم کند تا مدیریت مناسبی را برای افزایش فروش فیلم خود در مناطق مختلف داشته باشند؛ جالب‌تر اینکه این آمار دیگر محرمانه محسوب نمی‌شود و از رسانه‌ها تا مخاطبان و علاقه‌مندان سینما هم می‌توانند هر گاه اراده کردند از آن بهره‌مند شوند. ارائه اطلاعات فروش با چنین جزئیاتی می‌تواند یکی از مهم‌ترین گام‌های سینمای ایران در راستای شفاف‌سازی باشد. حالا باید دید آیا این زیرساخت می‌تواند پایانی بر آمارسازی‌ها و جنگ‌های زرگری مرسوم برای تصاحب جایگاه «ترین‌ها» در فضای سینمای ایران باشد؟ این زیرساخت مهم به شرط مدیریت صحیح می‌تواند تصویری دقیق‌تر از آنچه در تمام این سال‌ها به‌عنوان «سلیقه‌مخاطب» مورد ارجاع قرار می‌گرفت پیش روی ما بگذارد؛ آیا این تصویر با آنچه تا به امروز می‌پنداشتیم منطبق خواهد بود؟

حذف آرای مشکوک «برنده‌باش» و بازگشت «۹۰» به صدر نظرسنجی سیما

جنجال بر سر دستکاری آرای مردمی جشنواره جام‌جم، هم‌چنان ادامه دارد. موج خبری به راه افتاده در رسانه‌ها و انتقاد وسیع مردم در شبکه‌های اجتماعی سبب شد تا «احمدی‌افزادی» دبیر جشنواره تلویزیونی جام‌جم، با پذیرش اشتباه رخ داده در نظرسنجی مردمی اعلام کند: رای‌گیری تا زمان مشخص شدن چرایی مشکل بسته شده است. فشارها در توئیتر به وزیر ارتباطات سبب شد تا او آماری منتشر کند که نشان می‌داد چه میزان رای در چهار روز به طور ناگهانی به یک برنامه اضافه شده است. از سوی دیگر این افزایش آرای برنامه «برنده باش» که برنامه مورد علاقه مدیران شبکه سه است، بار دیگر به شایعه تلاش برای حذف برنامه «نود» دامن زد و حتی روزنامه «همشهری» جلد خود را به عکس «رضا گلزار» و «عادل فردوسی‌پور» اختصاص داد و برای گلزار هشتگ برنده باش را استفاده کرد و انتخابش برای تصویر عادل، باید ببازی بود! پس از اینکه وزیر ارتباطات اعلام کرد خود صدا و سیما با شرکت سرویس دهنده در ارتباط بوده است و این وزارت‌خانه تنها میزان تراکنش‌ها را می‌توانسته رصد کند، احمدی‌افزادی دوباره مصاحبه کرد و از ورود پلیس فتا به پرونده سخن گفت و تاکید کرد این شرکت مجوز رسمی از وزارت ارتباطات داشته است. ادعایی که دوباره از سوی روابط عمومی وزارت مربوطه تکذیب شد. نکته مهم در این دعوای کلامی، ابطال آرای مشکوکی بود که در یک فاصله چهار ساعته نیمه‌شب، برای برنده باش ارسال شده بودند. آرایی که حدود ۲/۱ میلیون تراکنش اعلام شده‌اند. با ابطال این آرا باید بار دیگر برنامه نود به صدر نظرسنجی برگردد و مردم زمان خواهند داشت تا هم‌چنان به برنامه‌های مورد علاقه‌شان رای دهند. بر اساس گفته تعدادی از مسئولان سیما، برنامه «دورهمی» که بعد از حادثه رخ داده در محاسبه و ارسال آرا، از شرکت در نظرسنجی مردمی انصراف داده بود، باز بالاتر از برنده باش قرار می‌گیرد و احتمالا آرایش شمارش می‌شوند. البته این تنها آرایی است که از طریق کد دستوری برنامه‌ها برای جشنواره ارسال شده‌اند و آرای ثبت شده اپلیکیشنی جشنواره هم که در آن گفته شده حدود ۹/۱ میلیون رای به برنامه نود داده شده هم باید به آرای کد دستوری افزوده شوند. در روزهای آینده پلیس فتا پشت پرده هک شدن آرای مردمی جشنواره جام‌جم را بررسی می‌کند و به نتیجه مشخص خواهد رسید؛ در نهایت معلوم خواهد شد چه کسی کد دستوری خاص را برای افزایش آرای برنده باش زده است و چه هدفی پشت این تصمیم بوده است!

عکاس‌خانه

اکران خصوصی فیلم سینمایی «بهشت گمشده» با حضور هنرمندان
اکران خصوصی فیلم سینمایی «بهشت گمشده» به کارگردانی «حمیدسلیمیان» با حضور هنرمندان و عوامل فیلم در سینما ارگ تجریش برگزار شد.

حضور هنرمندان سینما و تئاتر در مراسم ترحیم مانایاد «خشایار الوند»
مراسم ترحیم «خشایار الوند» نویسنده و فیلم‌نامه‌نویس مطرح سینما و تلویزیون عصر دوشنبه ۱۳ اسفندماه با حضور بازیگران و اهالی سینما در مسجد جامع شهرک غرب برگزار شد.

تلویزیون

۱۲۲ هزار دقیقه دوبله برای بخش نوروزی

پشت صحنه دوبله فیلم و سریال‌های نوروزی باحضور «حسن طرازنده» مدیرکل تولید سیما، «مهردادعظیمی» رئیس مرکز تولید و فنی سیما، «علی حائری» قائم‌مقام مرکز، «مجتبی نقی‌ای» مدیرامور دوبلاژ سیما در مرکز دوبلاژ صداوسیما برگزار شد. مهردادعظیمی درسخنانی بیان کرد: درسال گذشته این واحد ۳۷۰ هزار دقیقه کار دوبله کرد که امسال به ۴۲۲ هزار دقیقه رسید. از این میان درفاصله‌ای ۵۰ روزه بالغ بر ۱۲۲ هزار دقیقه با تیمی بالغ بر ۱۶۰ نفر به صورت شبانه‌روزی کار ساخته شد. امسال فیلم‌های خوبی خریداری شد و ذائقه مخاطب را هم در نظر گرفتیم. این آثار از طریق هفده شبکه سراسری و ۳۳ شبکه استانی روی آنتن می‌رود. این آثار درساختارهای نمایشی، مستند و انیمیشن تهیه می‌شود. ما امسال ۴۰ نفر نیروی جدید از بین سه هزار نفر که تست دادند انتخاب کردیم که وارد کار دوبلاژ شدند.
علی حائری نیز گفت: سن دوبله ما بالاست و برای اینکه صداهای ماندگار حفظ شود، نیاز داشتیم صداهای جدید وارد کار شوند و از استادان پیشکسوت آموزش ببینند. امسال ۱۲۰ فیلم سینمایی، ۱۹۰ مستند، ۱۹۰ انیمیشن و ۲۱ قسمت سریال برای نوروز دوبله شده است که تقریباً روزی دوهزار دقیقه می‌شود و ما این پروژه‌ها را با حدود ۱۱۰ نفر به انجام رساندیم. امسال دوبلورهایی را از دست دادیم که هیچ یک جایگزینی ندارند ولی خدا را شکر توانستیم نیروهای جدیدی را هم وارد کنیم. درباره فیلم‌های خارجی که برای واحد دوبله خریداری می‌شوند، فیلم‌ها توسط اداره کل تأمین برنامه شبکه‌ها تهیه و خریداری شده و به واحد دوبلاژ سپرده می‌شود. کیفیت کارها پیش از این بیشتر «مونو» بوده است اما امسال توانستیم برخی از آثار را با کیفیت «استریو» نیز دوبله کنیم. افزایش دستمزد یک مطالبه است و امسال سازمان به قول خود عمل کرد و دستمزدها را تا ۵۰ درصد افزایش داد. البته هنر قیمت ندارد نرخی برای بودجه تصویب و ابلاغ می‌شود که ممکن است پاسخ‌گوی درخواست ما نباشد.
دراین استودیوها، زهره شکوفنده، سعیدشیخ‌زاده و ناهیدامیریان به‌عنوان مدیر دوبلاژ حضور داشتند و توضیحاتی درباره فیلم و سریال‌های نوروزی برای خبرنگاران ارائه کردند که ازجمله این فیلم‌ها می‌توان به «همکلاسی جدید» از هند، انیمیشن «موش‌های خبرنگار» و ... اشاره کرد.

اعلام جزئیات اختتامیه جشنواره تلویزیونی جام‌جم

«سیدمحمود اسلامی» مسئول کمیته پشتیبانی پنجمین دوره جشنواره تلویزیونی جام جم، درخصوص جزئیات اختتامیه این دوره از جشنواره گفت: آیین اختتامیه پنجمین دوره جشنواره تلویزیونی جام‌جم روز سه‌شنبه ۲۱ اسفندماه با حضور هنرمندان، برنامه‌سازان و خانواده بزرگ سیما و مدیران رسانه ملی در مرکز همایش‌های بین‌المللی سازمان صداوسیما برگزار می‌شود. بخش مردمی جشنواره به‌دلیل صرفه‌جویی در منابع و پیشنهاد دست‌اندرکاران جشنواره، در همان روز اختتامیه برگزار می‌شود و برگزیدگان این بخش هم‌زمان با نفرات برتر سایر کمیسیون‌های جشنواره معرفی و قدردانی خواهند شد.
همچنین به دلیل حجم بالای آثار ارسالی که ۲۵۰ اثر تبلیغاتی را با زیر گروه‌های متنوعی شامل می‌شود، برگزیدگان بخش آگهی و تبلیغات تلویزیونی طی مراسم جداگانه‌ای در اوایل سال آینده تجلیل خواهند شد. سفارش ساخت تندیس جشنواره به دست هنرمندان اصفهانی است. برگزاری هرچه مطلوب‌تر جشنواره با استفاده از منابع داخلی و امکانات موجود مد نظر این کمیته بوده است. مخاطبان حامی و پشتیبان اصلی جشنواره جام‌جم هستند، مشارکت گسترده مردم در جشنواره از این امر حکایت دارد.